

JÉZUSKA BT.

Ilonka hajnalban kelt. Hajnali négykor. Nem volt mese, a sárgabarackkal időben be kellett érnie a halasi piacra. Ahogy kinyitotta a szemét, a tekintete a gipsz Jézus-fejen akadt meg. A félhomályban, mintha könnytől csillogott volna a szobor szeme. Ilonka felugrott. Csoda történt? Az ő házában? És épp piacos napon? Remegő kézzel felkapcsolta a bura nélküli kis éjjeli lámpát. Legszívesebben kiugrott volna az ágyból, de a lába nem engedelmeskedett. Persze, mert berozsdásodott az éjjel. Minden reggel legalább öt percig tornáztatja orvosi javaslatra, de most eszébe se jutott a torna. A kredencen mindenféle lomok előtt állt az aranytalpazatos Jézus-fej, a búcsúban vette, van annak már jó tíz éve. Első látásra megtetszett neki, volt abban a szoborban valami nem mindennapi, valami ígéretes, ereje volt annak a szobornak. Igaz, sokba került, de mi kerül manapság kevésbe? Mondták is neki a kézimunka szakkörös asszonyok, minek az neked, Ilonka? Nem a te kis házadba való az. Na, ezt utálja legjobban itt a faluban, ezt a kishitűséget meg irigységet. Mennyit, de mennyit imádkozott ahhoz a szoborhoz, Jézuskám így, Jézuskám úgy, mégsem történt semmi. Néha már nem is tudja, hogy mit is gondoljon. Ilonka lánykorában tanulni szeretett volna, de korán férjhez ment, jöttek a gyerekek, amikor meg kirepültek, valami kis üzleten járt az esze, de az nem jött össze. Maradt hát a piacozás meg a takarítás. De most itt van a nagy lehetőség, most még minden sikerülhet.

Vállalkozást indítani egyáltalán nem egyszerű dolog. Hiába vannak az embernek nagy tervei, ha nincs rá igény és kereslet, megette a fene az egészset. A pizzás meg az ingás működik csak a faluban, enni és hinni mindig kell az embernek. A könnyező Jézussal most két legyet üthetne egy csapásra. Jönnének majd a népek gyógyulni meg szimplán csak kíváncsiságból, és ha jönnek, akkor etetni, itatni is kellene őket. Ilonka fejéből félelmetesen jó ötlet pattant ki: vállalkozást alapít, sok pénzt keres, pizkosul meggazdagszik, és utazgat a világban ide-oda. Mindig is arról ábrándozott, hogy egy nagy, fehér hajón körbeutazza a földet. Látta egy sorozatban, hogy ilyen hajón van ám igazi élet. Fehér kesztyűs pincérek hozzák az italt meg az ételt, az utasok meg csak heverésznek egész nap a fedélzeten, és bámulják a kék eget vagy a tengert. Aztán meg kikötnek itt-ott. Mégsem volt pusztába kiáltott szó az a sok ima, amelyt elmormolt a szobornak. Igaz is az,

hogy aki állhatatosan és kitartóan kér, annak előbb-utóbb adatik. Őt, mondjuk, eléggé megvárakoztatta a Jóisten, tegnap töltötte épp be a hatvanhetet.

Ilonka a szobor előtt állt, bütykös mutatójával épp érinteni akarta a fejet, hogy ne csak lássa, tapintással is érzékelje, hogy az a csillogó valami tényleg nem más, mint könny, a fiúisten könnye. De nem mert hozzáérni. Nem mert, mert félt, hogy elmúlik a csoda, hogy megharagszik Jézus a hitetlenségén: milyen bizonyosságot akar még, nem elég, hogy látja? Ilonka felkapcsolta a villanyt, és a sárga fényben minden kétséget kizáróan megbizonyosodott a csodáról. Perceken át állt a kredenc előtt. Mi van, ha nem megy be Halasra? Mi van, ha valaki betör a házba és elviszi Jézust? A szomszéd Mariskát is annyi idő alatt rámosták ki, amíg összeszedte a színben a tojásokat. Mindent elvittek tőle, még a félig főtt töltött káposztáját is. És az a legfurcsább az egészben, hogy senki nem látott egy teremtet lelket se kijönni, se bemenni hozzá. Ilonka szíve hevesen dobogott, mert érezte, olyat veszíthet el, amiből egyszer húzhat csak az életben. De mégis úgy döntött, hogy kockáztat, hogy beviszi Halasra a barackot, a gyümölcs nem mehet pocsékba, különben is rekordtermés volt az idén.

Sárgabarackkal kereskedni manapság nem túl kifizetődő vállalkozás. Nem is vállalkozás az, hanem kényszer. Valaki elültette valamikor a fákat, a fa hozza a termést, a termést el kell valahogy adni. Megvenni megveszik, azzal nincs baj, de hát oda kell vinni, ki kell fizetni a helypénzt meg a benzint. Ilonkára is rámaradt a tizenhét fa, próbált megszabadulni a kerttől, de nem kellett a kutyának sem. Egy időben lekvárt meg dzsemet főzött a barackból, igaz, akkor még jöttek a faluba a külföldiek, vették a lekvárt, mint a cukrot, de azok is elmaradoztak. Ilonka nézte az útszéli nagy nyárfákat, melyek törzsére a hajnali fény aranysárga, csillogó pókhálókat terített, hogy tapintatosan elrejtse szakadozott, korhadt, vén kérgüket. A fák mögött, a réten mezei virágok tarkáltak, Ilonka régen érezte magát ilyen jól. Az ezerszer látott tájon eláradt valami nevenincs nyugalom és szépség. Bekapcsolta a rádiót, melynek egyik csatornáján a *Nemcsak a húszéveseké a világ* ment. A dal minden sora róla szólt, ott volt a rét, a virág, az ábrándozó nyugdíjas, a harcba hívás. Ilonka találva érezte magát, és olyan érzéki kacaj tört elő belőle, melyen maga is meglepődött. Nincsenek véletlenek, gondolta Ilonka, véletlenek nincsenek. Ezt a mondatot az ingás asszonytól hallotta. Az igazat megvallva, ő is felkereste egyszer-kétszer Veronkát, aki a városból költözött ki a faluba, és jóslásból, halottlátásból egészítette ki a nyugdíját. Különösen télen dolgozott sokat, mert akkor a tüzelő miatt több pénzre volt szüksége, no, meg az esték is hosszabbak, jobban rágódik az ember a nyo-

morúságán. Nyáron meg nem enged be senkit a kisajtón, azt mondja, hagyják őt békén ilyen szép időben a halottakkal. De hát a fájdalom, az nem vár. A gyász, az nyáron is gyász, nem? Még akkor gyász csak igazán, amikor minden virágban áll, és jól terem a barack. Na, mindegy, Ilonka nem szorul már a társaságára, lesz neki ezután külön társasága, mint az ingás asszony.

Beszélgetőtársat egyáltalán nem könnyű találni faluhelyen. Azt hinné az ember, hogy ott nyitottabb, érdeklődőbb mindenki, de ez egyáltalán nincs így. Nem érdemes megosztani se az örömet, se a bánatot, mert másnap már a kisboltban hallja vissza az ember a nyavalyáját, de nem ám úgy, ahogy valóságos, hanem toldva-foldva. De ő most ezzel a Jézus-fejjel megfogta az Isten lábát, gondolta Ilonka, mire elméri a barackot, ki fogja találni, hogy kivel áll össze vállalkozást csinálni. Mert kell egy fiatalabb ész, aki jobban érti a kor nyelvét, ő meg hozzáadja majd az élettapasztalatát, a szorgalmát, precizitását. De ki legyen az? Ilonka abban megegyezett magával, hogy nőt nem választ, nővel nem oszt meg semmit, a nők pletykásak. Férfi kell neki mindenképpen a tervéhez, férfiember, aki nyugodt, határozott, becsületes. Becsületes, hm, becsületes, sóhajtozott Ilonka, és a törzsvevők meg is kérdezték tőle, hogy jól van, csak nincs valami baja, mert olyan furcsán veszi a levegőt. Az utolsó másfél kiló elméréséhez már nem volt türelme, odaadta ajándékba az egyik kisgyermekes anyukának, mondván, fogadja szeretettel a cég ajándékát. Milyen cégé?, kérdezte a nő. Hát a Jézuska Bt.-jé, vágta rá Ilonka, és felnevetett azzal a bizonyos elfeledettnek hitt érzéki kacajjal.

Jócskán fent járt már a nap az égen, amikor a visszaúton Ilonka a virágos réthez ért. A vén nyárfák törzséről felszáradt a harmatos pókháló, gírbegurba repedezett kérgükből száz meg száz fekete kérdőjel ábrázolódott elő. Ilonka nem látta a kérdőjeleket, mert egészen más kötötte le a figyelmét. Úgy döntött, a piacról egyenesen kimegy a fattóriába Dzsovannihoz. Ki mástól is várhatna most segítséget, mint a főnökétől, a kacsás Dzsovannitól. Tíz éve takarítja az irodáját az olasznak. Kedves, megbízható, finom ember. Legalábbis vele. Amit meg a faluban összevissza pletykálnak róla, kit érdekel. És akkor mi van, ha szereti a nőket. Irigykednek rá. Más előtt is ott van a lehetőség, miért nem él vele? Másnak is eszébe juthatott volna, hogy vágóhidat építsen a kacsáknak meg a libáknak. Meg a májnak. Állítólag *humgarikum*, vagy mi a csoda?

Tíz éve érkezett a faluba Dzsovanni, az olasz vágóhidas. Fekete autójával észrevétlenül úszott be a falu közepéig, kopogós sarkú cipőjében bement a kocsmába, a pultra könyökölt, és csak ennyit mondott: csaó, hogy

vagytok? Délutánra már az egész falu tele lett a hírel. Vacsorára pedig töltött káposztát óhajtott enni. De nem ám éttermit, hanem házit. A megtiszteltetés Ilonkát érte, nem véletlenül, messze földön híres közmérés káposztájára vállalkozást lehetett volna alapozni. Evés közben jót beszélgettek, s egyértelművé vált, hogy Dzsovanni nemcsak átvonuló felhőzet lesz Ilonka viaszosvászonnal borított asztalánál. Jött a férfi minden héten kétszer, kedden meg csütörtökön, Ilonkát mamának nevezte, ölelgette, irigykedtek is rá a kézimunkás asszonyok. Aztán szó szót követett, már ahogy ez szokott lenni két ember között, akik nem értik egymás nyelvét. Mégis egyikőjük sem érezte úgy, hogy marad valami ki nem mondott titok kettejük között. Nagyszerűen megértették egymást, Ilonkát meghívta Dzsovanni takarítani az irodájába. Senki másban nem bízik meg, csak bennem, mondta Ilonka a templomban, muszáj elvállalnom. Aztán a falu melletti kúriát rendezte be magának az olasz, feleségül vette a titkárnőjét, aztán attól elvált, és a másik titkárnőjével újraházasodott. Ilonka járt hozzájuk takarítani. A lakás szöszmőszeit éppúgy ismerte, és hipp-hopp, eltüntette, mint Dzsovanni titkos szeretőinek ottfelejtett csecsebecsét. De persze, hallgatott, mint a sír, Ilonkát nem olyan fából faragták, ő tudott titkot tartani. Ezért is vezetett most Jézus-ügyben első útja a kacsás olaszhoz.

Faluhelyen örül az ember, ha kap munkát. Nincs abban a helyzetben, hogy válogasson, követelőzzön, illetve ha mégis okvetetlenkedik, ripsz-ropsz az üzemen kívül találhatja magát. Dzsovanni nem teketóriázik, széleseben kipenderíti a delikvenst, aki aztán mehet szociális gondozónak az öregotthonba. Akkor már mégiscsak jobb a kacsákkal, libákkal bajmólnodni, azok legalább nem szólnak vissza, a májuk meg pláne hogy nem. Ilonka leállította az autót az üzem parkolójában, megigazította otthonkáját, és elindult. Közben arra gondolt, hogy mégis inkább haza kellett volna mennie előbb, megnézni a szobrot, de már késő, már nyitja is a nagyfőnök irodájának ajtaját.

Akárki akármit is mond, rendes ember ez az olasz. Most is helytel kínálta Ilonkát, megkérdezte tőle, mi járatban van, csak nem most akar hozzákezdeni takarítani? Nem, nem, Ilonka elmondta, hogy most más ügyben jött. Más ügyben? De hát milyenben? Nem volt nekik tíz éve más ügyük, csak a főzés meg a takarítás. Ilonka nagy levegőt vett, aztán az ajtóhoz lépett, és megbizonyosodott, hogy nem hallgatózik-e senki kívülről. Dzsovanni jót nevetett, na, mondd már, mama, mondd már, csak nem ufók jártak nálad is az éjszaka? Mert futótűzként terjedt a faluban az ufók látogatásának híre, a gázos Marikát állítólag meg is operálták álmában a kis fehér ember-

kék, de a nagy ijedelem után jól jött ki az egészéből, mert azóta nem szűródik annyira a szíve, meg nem görcsöl az epéje. Szóval könnyezik?, ismételte Dzsovanni, és megölelte Ilonkát. Mama, mondta, mama, menj el egy hétre pihenni valahova, majd csak elleszünk addig valahogy nélküled. De ha gondolod, elviszem a Jézusodat Rómába a pápának. De attól tartok, nem bírná ki a hosszú utat, mire odaérnék, ebben a melegben elapadnának a könnyei.

Dzsovanni gúnyos nevetését még az autóban is hallotta. Ilonka összeszorította a fogát, és arra gondolt, ha törik, ha szakad, megcsinálja a Jézuska Bt.-t, a föld alól is kerít egy üzlettársat, nem adja fel, de nem ám. Vállalkozni fog és kész. Luxushajón fogja körbejárni a földet. Fehér kesztyűs pincérek hozzák majd a finomabbnál finomabb italokat, ő meg csak bámulja majd az égszínkéek tengert meg a vijjogó sirályokat. Szalasztott már el elég lehetőséget az életében, ezt most nem fogja. De nem ám! Ezt fentről kapta az égiektől azért a temérdek imáért, amit életében elmormolt. Ilonka szinte megrészegült a tenger és a sirályok látványától, se nem látott, se nem hallott. Épp a fehér kesztyűs szálfapincért látta, amint nyújtja feléje a kristály poharat, és huncutul bazsalyog, amikor szinte a semmiből előtűnt az a böhöm nagy teherautó. Ilonka a gázra taposott, és egyszerre úgy érezte, hogy autóstól megemelkedik, a falu fölé száll az üres sárgabarackos ládával együtt, és repül-repül a tenger égszínkékje felé.